U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Faisala Husseiniho a soudkyně Michaely Bejčkové ve věci žalobce: **R. A.**, zastoupeného advokátkou Mgr. Alicí Jeziorskou, Svornosti 86/2, Havířov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 18. 9. 2023, čj. OAM-929/ZA-ZA11-D02-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 12. 2023, čj. 18 Az 34/2023-70,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Alici Jeziorské, advokátce, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 4 114 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

[1] Žalobce, státní příslušník Turecké republiky, dne 10. 7. 2023 podal v ČR žádost o mezinárodní ochranu. V poskytnutí údajů k žádosti ze dne 17. 7. 2023 uvedl, že je státním příslušníkem Turecké republiky, je kurdské národnosti, je svobodný, bezdětný. Od roku 2017 pobýval ve Švýcarsku, kde žádal o mezinárodní ochranu. V roce 2022 mu byla žádost ve Švýcarsku zamítnuta. Švýcarsko opustil, protože mu hrozila deportace do Turecka, tam by ho čekal soud a vězení. Jiné důvody pro opuštění Švýcarska neměl. Ze Švýcarska odcestoval do Srbska, kde žil u kamaráda. Ze Srbska nemá žádné doklady. V České republice ani jinde v Evropské unii nemá žádné příbuzné ani jiné sociální vazby.

[2] Při pohovoru dne 30. 8. 2023 žalobce uvedl, že se mu nepodařilo získat žádné důkazy, kterými by dokázal svůj sedmiměsíční pobyt v Srbsku. Během pobytu v Srbsku si nepořídil žádnou fotografii, protože je v Turecku hledaný a nebude se fotit v zemi, ve které je nelegálně.

[3] Ministerstvo vnitra rozhodlo dne 18. 9. 2023 o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že tato žádost je dle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu,

nepřípustná. Zároveň tímto rozhodnutím žalovaný řízení o udělení mezinárodní ochrany dle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil a určil, že státem příslušným k posouzení žádosti žalobce je dle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), Švýcarská konfederace. Dne 19. 9. 2023 Švýcarská konfederace svoji příslušnost uznala a souhlasila s přijetím žalobce zpět na své území.

[4] Žalobce se proti rozhodnutí ministerstva bránil u Krajského soudu v Ostravě. V žalobě zmiňoval, že důvodem podané žádosti v ČR jsou zhoršující se sociální, ekonomické a kulturní podmínky v Turecku. Do Švýcarska se žalobce vrátit nechce a nařízený přesun do Švýcarska nebude akceptovat. Žalobce je toho názoru, že jeho žádost by se měla posuzovat ČR, protože se zde právě nachází a má zájem zde žít a začlenit se do společnosti. Podle žalobce měl žalovaný aplikovat diskreční pravomoc dle čl. 17 nařízení Dublin III. Zvláštní okolnosti pro aplikaci tohoto ustanovení spatřuje žalobce v hospodárnosti – žalobce se nachází v ČR. Žalovaný posoudil možnou aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III jen povrchně a uvedl, že žalobce nemá v ČR žádné sociální vazby, což není pravda. Krajský soud žalobu zamítl.

[5] Žalobce (*stěžovatel*) se nyní brání kasační stížností. V ní stěžovatel poukazuje na nesprávné právní posouzení věci žalovaným i krajským soudem.

[6] Stěžovatel v kasační stížnosti neuvádí konkrétní důvody, které by měly svědčit pro její přijatelnost. Neoznačuje právní otázku, kterou se NSS dosud nezabýval, kterou NSS či krajské soudy řeší rozdílně nebo v níž je třeba změnit dosavadní judikaturu. Stěžovatel ani netvrdí, že se městský soud bezdůvodně odchýlil od ustálené judikatury nebo že hrubě pochybil při výkladu práva. Nic takového nezjistil ani NSS.

[7] V kasační stížnosti stěžovatel namítá, že krajský soud nesprávně posoudil otázku, zda měl správní orgán využít diskreční oprávnění dle čl. 17 nařízení Dublin III. Stěžovatel má za to, že jsou u něj jednoznačně dány okolnosti zvláštního zřetele hodné. Žalovaný ani krajský soud však tuto námitku nevypořádali. Stěžovatel zdůraznil, že má velké obavy z návratu do Švýcarska, nemá ke švýcarským orgánům důvěru, protože neberou v úvahu jeho strach z návratu do Turecka. Za okolnost zvláštního zřetele hodnou považuje žalobce trestní stíhání v Turecku pro jeho výroky na sociálních sítích. K prokázání důvodnosti těchto obav stěžovatel navrhoval u krajského soudu provedení listinných důkazů v tureckém jazyce. Krajský soud však navrhované důkazy neprovedl.

[8] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje stěžovatelovy zájmy (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, odmítne ji jako nepřijatelnou (usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11–12).

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III, odchylně od čl. 3 odst. 1 (podle něhož žádost o mezinárodní ochranu posuzuje stát, který je podle pravidel kapitoly III nařízení pro její posouzení příslušný) se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný. Podle bodu 17 odůvodnění nařízení lze diskreční oprávnění využít zejména z humanitárních důvodů a z důvodu solidarity, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky nebo příbuzné nebo jiné členy rodiny.

[11] K aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III se opakovaně vyjadřuje judikatura NSS. Diskreční oprávnění státu vyjádřené v čl. 17 nepředstavuje povinnost, ale možnost ujmout se posuzování žádosti o mezinárodní ochranu. I kdyby existovaly okolnosti hodné zvláštního zřetele, nemá žadatel na jeho aplikaci právní nárok. Správní orgán má v takovém případě pouze povinnost se jeho možnou aplikací zabývat a jeho neaplikaci případně řádně odůvodnit (např. rozsudek NSS ze dne 5. 1. 2017, čj. 2 Azs 222/2016-24, nebo usnesení NSS ze dne 23. 10. 2018, čj. 7 Azs 238/2018-55).

[12] Jako okolnosti zvláštního zřetele hodné svědčící pro využití diskrečního oprávnění judikatura dovozuje například existenci rodinných vazeb, speciální vztah žadatele s Českou republikou daný zejména výhodami, které státu ochrana žadatele přináší, nebo důvody humanitární (viz rozsudek NSS ze dne 28. 3. 2017, čj. 6 Azs 16/2017-61). Z rozsudku NSS ze dne 5. 1. 2017, čj. 2 Azs 222/2016-24, vyplývá, že „*případy hodné zvláštního zřetele nelze žádným vyčerpávajícím způsobem obecně popsat, přesto však v rámci nich jsou patrné dvě významnější skupiny, které lze typově charakterizovat: V první řadě případy, kdy má žadatel o mezinárodní ochranu zvláštní vztah k České republice, resp. Česká republika má zvláštní zájem na jeho ochraně (např. za prokázané služby našemu státu či pro jiný specifický vztah k němu). Další skupinou jsou případy, kdy by aplikace určené příslušnosti jiného členského státu mohla mít nežádoucí důsledky jiné než takové, s nimiž samotné nařízení Dublin III typově počítá a pro něž stanovuje konkrétní specifická pravidla (viz jeho čl. 3 odst. 2). V druhé z popsaných typových skupin případů je v první řadě namístě nejprve zkoumat, zda by tyto důsledky mohly skutečně s významnou pravděpodobností nastat, a pokud ano, zda stát příslušný dle nařízení může sám učinit opatření, která by zajistila ochranu žadatele před těmito důsledky.*“

[13] Výše uvedené však nic nemění na tom, že posouzení podmínek pro aplikaci čl. 17 je správním uvážením. Role soudů při přezkumu správního uvážení je omezena na ověření, zda ministerstvo nepřekročilo zákonné meze správního uvážení či správní uvážení nezneužilo (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Nahradit správní uvážení soudy nemohou. Přezkoumávají proto především, zda ministerstvo nezapomnělo úvahu o použití čl. 17 učinit (pokud to bylo namístě), případně, zda logicky a srozumitelně odůvodnilo, proč oprávnění podle čl. 17 odst. 1 nařízení nevyužilo (viz rozsudek NSS ze dne 17. 5. 2023, čj. 10 Azs 92/2023-34, bod 18, příp. rozsudky NSS ze dne 22. 3. 2023, čj. 5 Azs 24/2023-23, body 17-18, či ze dne 5. 1. 2017, čj. 2 Azs 222/2016-24, body 33-34).

[14] V nyní projednávané věci žalovaný řádně odůvodnil, proč nepřistoupil k aplikaci diskrečního ustanovení čl. 17 nařízení Dublin III. Dostatečným a vnitřně nerozporným způsobem se vypořádal se situací ve Švýcarsku a došel k závěru, že Švýcarsko je státem, který zajišťuje odpovídající ochranu žadatelům o mezinárodní ochranu. Žalovaný se rovněž

dostatečně zabýval vztahem stěžovatele k České republice. NSS odkazuje na podrobnou rekapitulaci odůvodnění žalovaného, jíž uvádí krajský soud v bodech 35 až 37 napadeného rozsudku. NSS se také ztotožnil se závěrem krajského soudu, že za okolnost zvláštního zřetele hodnou nelze považovat stěžovatelem zmiňovanou hospodárnost řízení. Všechny další okolnosti, které stěžovatel uvádí, se nevztahují k návratu do Švýcarska, ale jen k posouzení azylové žádosti. V úvaze žalovaného NSS neshledal logický rozpor, zjevnou svévoli správního orgánu či jiný exces takového rozsahu, který by činil rozhodnutí nezákonným.

[15] V této věci nevyvstala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková otázka, kterou by bylo třeba řešit odlišně. Krajský soud ani hrubě nepochybil při výkladu práva. NSS proto kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost.

[16] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle úspěchu ve věci (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51–53). Stěžovatel úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ministerstvu žádné náklady nevznikly (§ 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s.).

[17] Stěžovateli byla usnesením krajského soudu ze dne 12. 10. 2023, čj. 18 Az 34/2023-14, ustanovena advokátka. Odměnu za zastupování v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). NSS přiznal ustanovené zástupkyni odměnu za jeden úkony právní služby sepsání a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif)], za který mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu] a 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 3 400 Kč. Vzhledem k tomu, že advokátka je plátkyní DPH, se odměna a náhrada hotových výdajů zvyšuje o DPH ve výši 21 % (714 Kč). Tato částka bude vyplacena z účtu NSS do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. ledna 2024

Ondřej Mrákota
předseda senátu